

Metodologie tvorby karet BEZRÁKOSKY

Jan Nehyba

Kontext tvorby:

Na základě minimálně dvou faktorů, kterými byl jednak průzkum připravenosti u studentů magisterských oborů učitelství na jaře 2019 a dále na základě zpětné vazby ze seminářů k učitelské praxi víme, že studenti PedF MU se stále potýkají s pocitem nepřipravenosti v řešení kázeňských problémů a konfliktů ve třídě. V průzkumu připravenosti, otázka zda si připadá student z fakulty Pedf MU připraven "řešit kázeňské přestupky" dostala nejméně bodů ($M = 4.09$, škála 1-6, $n = 98$ studentů 4. ročníku studentů PedF MU, viz Graf 1 v tomto dokumentu). To nás dovedlo k rozhodnutí vytvořit sadu prakticky orientovaných karet, které pomohou studentům v získávání dovednosti práci s kázní a konflikty ve třídě.

Za tímto účelem vznikl 3 členný studentský tým (Ladislav Nagy, Barbora Bišková, Anna Zbořilová), který se soustředil na vytvoření sady nástrojů pro práci s kázní a konflikty ve třídě. Následně byl tento projekt podpořen interním grantem PedF MU, který vedl doktorand Miroslav Jurčík v roce 2020.

Celkově jsme se při přípravě sady karet inspirovali čtyřmi charakteristikami:

1. Teoreticky nebo i empiricky ověřené techniky v oblasti řízení chování
2. Techniky jsou ve shodě s hodnotovým nastavením uživatelů
3. Získání zpětné vazby od zkušených učitelů na vybrané techniky
4. Techniky odpovídají praktickým poznatkům zkušených učitelů

Implementace první charakteristiky:

Jedná se o výchozí a stěžejní bod, kdy jsme nejdříve udělali průzkum ohledně dostupných převážně elektronických knih v angličtině na základě permutací klíčových slov (classroom management + encyclopedia, handbook, intervention, tools, works, techniques, restorative justice, classroom, effective behaviour management, pupil). Celkem jsme tak identifikovali 80 knih s různou mírou překryvu..

Následně byly nalezené knihy zhodnoceny, zda odpovídají naší oblasti zájmu (to znamená, zda se týká oboru řízení třídy nebo příbuzných témat jako jsou disciplíny, autority, moci a kázně ve třídě nebo škole). Tím jsme eliminovali knihy, které neměly nic společného s edukačním kontextem. Dále jsme zjišťovali zda jsou pro nás dostupné v knihovnách nebo elektronických zdrojích (u vyučujících a podobně).

Následně jsme vytvořili seznam 17 dostupných knih.

Pořadí ve vyhledávání v kategorii klíčových slov	Klíčové slova pro Google books	Název knihy
1	"classroom management" encyclopedia	The SAGE Encyclopedia of Classroom Management
1	"classroom management" handbook	Handbook of Classroom Management: Research, Practice, and
2	"classroom management" handbook	A Handbook for Classroom Management that Works
3	"classroom management" handbook	Preventing Classroom Discipline Problems: A Classroom Management Handbook
3	"classroom management" intervention	Classroom Management: Creating a Positive Learning Environment
6	"classroom management" intervention	Behavior and Classroom Management in the Multicultural Classroom
2	"classroom management" tools	Positive Discipline in the Classroom + cards
4	"classroom management" tools	Classroom Management: Sound Theory and Effective Practice
3	"classroom management" works	One-Minute Discipline: Classroom Management Strategies That Work
6	"classroom management" works	Transformative Classroom Management: Positive Strategies to Engage
1	"classroom management" techniques	Classroom Management Techniques
4	"classroom management" techniques	Common-Sense Classroom Management: Techniques for Working with ...
7	"classroom management" techniques	Winning Strategies for Classroom Management

8	"classroom management" techniques	Maintaining Sanity In The Classroom: Classroom Management Techniques
9	"restorative justice" classroom	Better Than Carrots or Sticks: Restorative Practices for Positive
1	effective "behaviour management"	Quick, Easy and Effective Behaviour Management Ideas for the Classroom
7	pupil behavior "classroom management"	Understanding Pupil Behaviour: Classroom Management Techniques for

Na začátku jsme provedli úvahu, že projedeme nejrobustnější knihy v tomto seznamu, tedy encyklopedie nebo handbooky. To se po počátečním průzkumu prvních několika set stránek knih ukázalo jako ne moc praktický postup. Nenacházeli jsme jasné konkrétní nástroje pro řízení třídy a kázně.

Z toho důvodu dva členové týmu ohodnotili seznam knihy na škále od 0 do 10 podle toho, jak se jim vybrané dostupné knihy subjektivně zdají být praktické a zároveň ukotvené ve výzkumu nebo teorii.

Na základě toho, jsme začali postupně procházet jednotlivé knihy, které měly největší skóre a z nich jsme začali postupně vypracovávat konkrétní techniky pro řízení třídy dokud se techniky nezačaly opakovat.

Výsledný seznam 81 karet popisující jednotlivé techniky, které jsem pomocí jednoduché obsahové analýzy seřadili do 42 karet je [zde](#) (některé karty jsem tak spojili, protože techniky byly totožné nebo podobné).

V nástrojích jsem zohlednili i expertní stanovisko, a to na základě expertních znalostí členů týmu a ostatních členů na katedře pedagogiky nebo provázejících učitelů. Chceme se tak vyhnout metodologickému diktátu a dogmatizaci toho, že nemůžeme zohlednit žádnou intervenci, kterou jsme nenašli v knihách.

Implementace druhé charakteristiky:

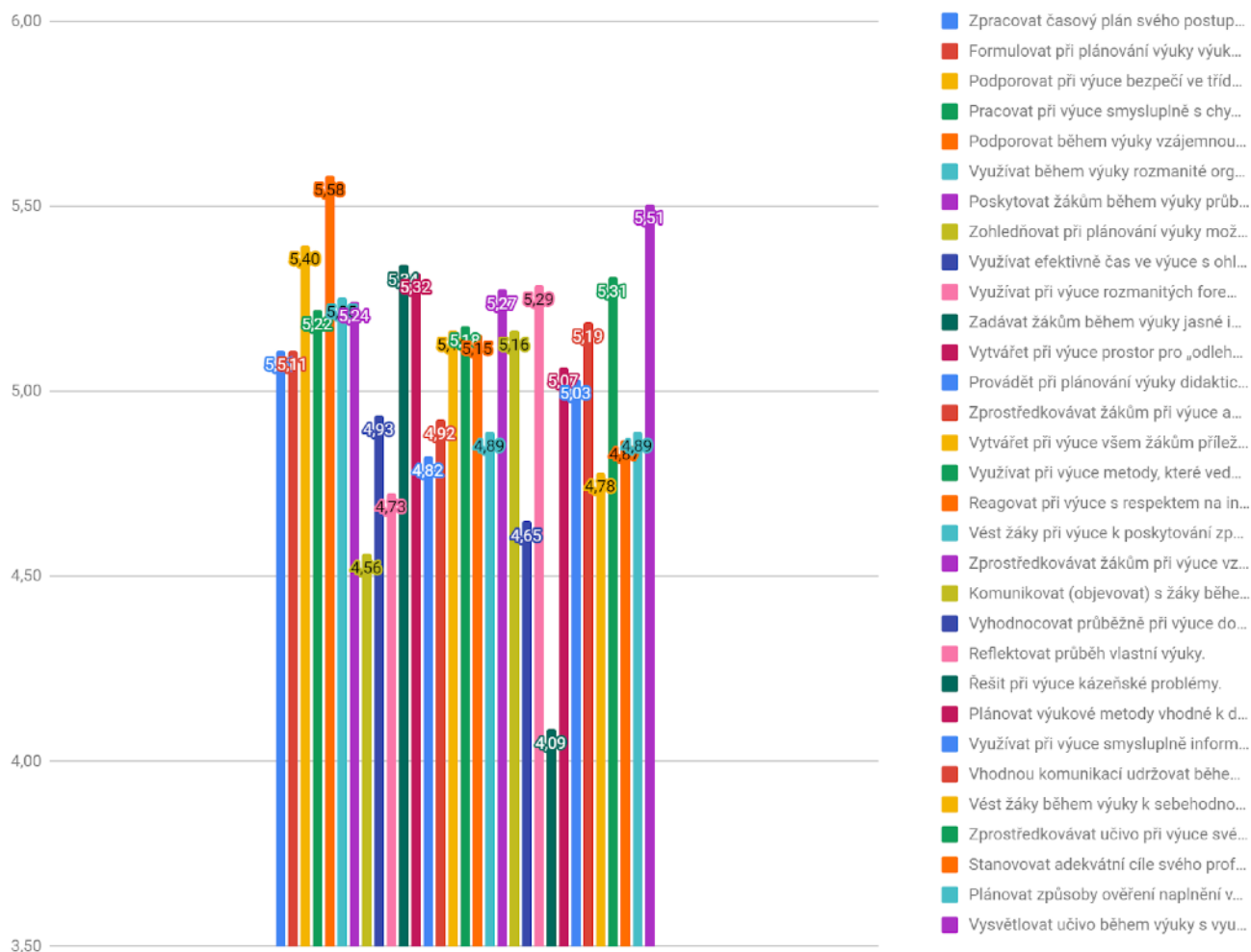
Na tvorbě karet se podíleli samotní studenti, pro které jsou karty primárně určeny. Kromě toho v poslední fázi proběhly workshopy, kde se testuje jejich využitelnost.

Implementace třetí a čtvrté charakteristiky:

Po sestavení 42 karet s technikami jsme je nechali ohodnotit provázejícími učiteli (n = 65). Jednak jsme se ptali na to: Do jaké míry považují kartu za užitečnou a také jak často kartu

využívají? Učitelé měli možnost i volné odpovědi na to, jak na ně jednotlivé karty působí. Na základě těchto získaných dat jsme pak vyfiltrovali výsledný [seznam 32 karet zde](#).

Zdrojová data ze zpětné vazby od provázejících učitelů Pedf MU (2020) jsou k [dispozici zde](#).

Graf 1: Celkové průměry položek z průzkumu ohledně připravenosti studentů (n=98).